روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران
صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان
نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن گویا: ۸۸۹۲۵۴۶۷ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷
تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸
توزیع: موسسه مطبوعاتی نشرگستر امروز نوین تلفن: ۰۹۳۸۵۲۲۱۰۱۶ • چاپ: صمیم

روزنامه شرق

پنجشنبه ۳۰ مهر ۱۴۰۵ • ۱۱ جمادی‌الاول ۱۴۴۸ • ۲۲ اکتبر ۲۰۲۶ • سال بیست‌وسوم • شماره ۵۵۰۷ • ۸ صفحه
اذان ظهر تهران ۱۱:۴۹ • اذان مغرب ۱۷:۳۹ • اذان صبح فردا ۴:۵۴ • طلوع آفتاب ۶:۱۸

شرکت شهربان و حریم‌بان شهرداری تهران با اجرای طرح رفع سدمعبر اصناف و دستفروشان در محدوده میدان امام حسین(ع) و خیابان شهرستانی‌ها ساماندهی معابر و تسهیل تردد شهروندان را در دستور کار قرار داد. عکس: زهرا فراست،آنا

instagram:sharghdaily1 twitter:sharghdaily youtube:sharghdaily Telegram:SharghDaily aparat:tasvirshargh www.sharghdaily.com

سیروس ابراهیم‌زاده به خانه ابدی بدرقه شد

پیکر سیروس ابراهیم‌زاده، بازیگر سینما، تئاتر و تلویزیون، پس از یک ماه به ایران رسید و دیروز در خانه هنرمندان میان دوستان و همکارانش تشییع شد.

مسعود فروتن که اجرای مراسم را بر عهده داشت، در ابتدای این مراسم به سابقه همکاری خود با سیروس ابراهیم‌زاده اشاره کرد و گفت: «او برای ما در کار و هنر الگو و همراه بود». سپس کورش سلیمانی به نمایندگی از انجمن بازیگران خانه سینما بیانیه این انجمن را قرائت کرد. در بخشی از این متن آمده است: «آقای ابراهیم‌زاده عزیز به خاک خود و سرزمین مادری خوش آمدید. پس از آن دوران درخشان بازیگری‌تان با آن لحن خاص همه با رضایتمندی از شما یاد خواهند کرد و جایزه ارزشمند خود را از مردم گرفتید. طنز فاخر و منحصربه‌فرد، لحن ویژه، یگانگی با نقش، آشنایی با گستره ادبیات و هنرهای دیگر جایگاه والایی به ایشان بخشیده بود. هر مرگ اشارتی است به حیاتی دیگر؛ پس بدرود و سلام آقای ابراهیم‌زاده نازنین».

امیرحسن چهل‌تن، نویسنده و از دوستان نزدیک سیروس ابراهیم‌زاده نیز گفت: «سیروس در نمایش‌نامه «لازاروس» که دی‌ماه ۱۳۷۶ روی صحنه برد، دورانی را تصویر کرد که همچنان ادامه دارد. من سیروس را اوایل دهه ۵۰ در نمایش اختاپوس دیدم، اما برای ملاقات رودررو با او ۳۰ سال صبر کردم و این دیدار در ۱۳۸۰ اتفاق افتاد. سیروس و ناهید کبیری، همسر او، بازیگر نمایش‌نامه‌ای بودند که بر اساس قصه صادق هدایت به مناسبت تولد صدسالگی این نویسنده نوشته شده بود و دوستی‌ها شکل گرفت».

چهل‌تن در پایان اظهار کرد: «من چهره ادبی سیروس را در این مدت کشف کردم و در پشت چهره بازیگر، چهره واقعی‌تری وجود داشت که با ادبیات عجین بود».

در ادامه مراسم ابوالحسن تهامی گفت: «سیروس ابراهیم‌زاده چه بلندهمتی داشت برای خفتن در خاک پاک میهن و آن هم به هنگام جدایی جان از تن و از این‌رو بر او درود می‌فرستم. سیروس ابراهیم‌زاده می‌کوشید نماد ابعاد والای انسانی باشد، به همین دلیل همه او را دوست داشتند. ما شخصیت بزرگی را از دست داده‌ایم و دیگر شخصیت هم‌قد او نداریم. او یک تن بود به تصاویر متفاوت؛ هنرمندی فکور و اندیشمند بود. بزرگ‌شخصیتی را از دست دادیم».

تهامی با اشاره به اینکه سیروس ابراهیم‌زاده همیشه در حال خلق اثر بود، افزود: «او روحیه‌ای قوی داشت و نوشتن خاطرات را برای سال‌های آینده گذاشته بود، در حالی که این فرصت را پیدا نکرد. از ژرفای قلب آرزو کنیم که روانش به روشنی بپیوندد و خانواده‌اش این فقدان را با شکیبایی تحمل کنند».

در ادامه مراسم رضا بابک، بازیگر پیش‌کسوت نیز ابیاتی را در مدح زنده‌یاد سیروس ابراهیم‌زاده خواند و متن کوتاهی مرتبط با یک تئاتر را برای حاضران بازخوانی کرد.

سپس همایون اسعدیان، مدیرعامل خانه سینما، با ابراز تأسف از اینکه فرصت همکاری با سیروس ابراهیم‌زاده را نداشته است، گفت: «روزی که خانم احترام برومند با من تماس گرفتند و این خبر تلخ را دادند، این خبر خوب را هم از او شنیدیم که خانواده قصد خاکسپاری پیکر ایشان را در ایران دارند. در این مسیر کنسولگری ایران در استانبول، مسئولان استان آذربایجان غربی و آقای فریدزاده در سازمان سینمایی همکاری زیادی داشتند تا آمبولانس به ایران و بهشت زهرا رسید و خیال ما راحت شد». مدیرعامل خانه سینما بیان کرد: «پیکر زنده‌یاد سیروس ابراهیم‌زاده در کنار همکارانشان در قطعه هنرمندان که تبدیل به یک موزه ارزشمند شده است، به خاک سپرده می‌شود؛ جایی که خیلی‌ها گاهی سر می‌زنند و اسامی روی سنگ مزارها را مرور می‌کنند و یاد آنها همیشه در خاطر ما باقی می‌ماند». در پایان ناهید کبیری، شاعر و همسر این بازیگر، گفت: «سیروس می‌گفت من جایزه‌ام را از مردم می‌گیرم و گرفت، همان‌طور که همیشه می‌گرفت. او حق داشت که همیشه بی‌تاب، بی‌قرار و دلواپس وطنش باشد، اما در این سفر تلخ از بد حادثه راه بازگشت هم مسدود شده بود و یک جراحی ساده فرصت زندگی را که بسیار دوست داشت، از او گرفت، اما من و پسرمان عادل تلاش کردیم او را با رساندن به ایران به آرزویش برسانیم. از احترام برومند و لیلی رشیدی که از ابتدا تا به امروز با من همراه بودند، تشکر می‌کنم. این امر میسر نبود جز با همراهی آقای اسعدیان و مسئولانی که در کنسولگری ایران در استانبول، مرز بازرگان و ماکو حضور داشتند».

زنده‌یاد سیروس ابراهیم‌زاده ۳۰ شهریور بعد از تحمل یک دوره کوتاه بیماری در خارج از کشور چشم از جهان فروبست.

احترام برومند، مرضیه برومند، محمدمهدی عسگرپور، رائد فریدزاده، حسین پارسایی، علیرضا گیلوری (مدیرعامل خانه تئاتر)، مریم معترف، منصور ضابطیان، فرزین محدث، حبیب اسماعیلی، اکبر رحمتی، افسانه چهره‌آزاد، مهوش وقاری، شهره سلطانی، رسول نجفیان، مجید قناد، لیلی رشیدی، نگار اسکندرفر، حسن آقاکریمی، عباس یاری، قاسم زارع، اسماعیل خلج، ابراهیم وحیدزاده، مهدی میامی اتابک‌نادری، حسین سیفی، علیرضا حسینی و... در این مراسم حضور داشتند.

یادداشت

بیمار باید در جریان چه اطلاعاتی از سوی پزشک قرار بگیرد؟

ایرج سبحانی
پزشک

پیش‌تر یادآور شدیم که روند تشخیص و برنامه درمانی بیماری‌های سخت و پیچیده، نیازمند تفهیم بیمار و اطرافیان او است. پاسخ به این پرسش که «آیا توضیح و توجیه این مراحل از ابتدای فرضیه تشخیصی برای بیمار ضروری است؟» قطعا مثبت است؛ زیرا هر اندازه بیماری پیچیده‌تر و تعداد آزمایش‌های برای درک بیشتر آن لازم‌تر باشد، ثبت دقیق و مرحله به مرحله روند تشخیص و درمان برآمده از آن اهمیت علمی، پزشکی و حقوقی پیدا می‌کند. بیمار نیازمند حفظ اعتماد مستمر (و مستقل از سطح هزینه اقتصادی) در رابطه خود با پزشک است. پزشک نیازمند حفظ و ثبت روند تشخیص و درمان است تا هم خطای پیشبرد تشخیص و درمان را به پایین‌ترین سطح برساند و هم از لحاظ حقوقی، به شکلی آشکار و مستقل از تنازع سودبری شخصی رفتار کند. البته در هر نظام درمانی متعادل، پزشک نگران حفظ اعتماد بیمار نسبت به عملکرد خود نیز هست. شرح حال مبسوط و شفاف و مکتوب یکی از بهترین روش‌های ثبت و انعکاس این روند و رابطه میان پزشک و بیمار است.

قبول تهیه شرح حال دقیق از این روند و ثبت آن با استفاده از نوشتار قابل خوانش و فهم خواننده عام، وظیفه پزشک است و بیمار نباید به علت نداشتن شرح حال مبسوط، در روند تشخیصی و درمانی دچار شک و تردید شود. تهیه شرح حال بر عهده پزشک است و دریافت آن حق بیمار.

قانون‌گذار حقوق بیمار را مبتنی بر اصول کلان و جزئیات تعریف می‌کند. در هر کشور، دولت بر اساس تعریفی از اصول پایه، وظیفه پزشک و حقوق بیمار را پیرامون محورهایی مشخص می‌کند. برای هر محور، بندها و تبصره‌هایی ذکر می‌شوند که نظام پزشکی، کارگاه‌ها، ساختارهای بیمه و کارورزهای پزشکی و کانون‌های درمانی موظف به رعایت آنها می‌شوند. به عبارت دیگر، نمایندگی سیاسی و قانون‌گذار، با تکیه بر مشروعیت خود، هم نقش تعریف این حقوق را دارند و هم نقش ناظر بر اجرای آن را. بنابراین باید حقوق و وظایف پزشک و بیمار و کانون‌های حرفه‌ای مشخص و شفاف باشند. برای درک ساده‌تر ذکر چند مثال ضروری است. در ایران، دریافت مطلوب خدمات سلامت، انتقال اطلاعات کافی و قابل فهم به بیمار در این مورد، جزء حقوق پایه تلقی شده‌اند.[1] این حقوق برای انتخاب و تصمیم‌گیری آزادانه درمان، احترام به حریم خصوصی بیمار (حق خلوت) یعنی رعایت اصل رازداری نسبت به ماهیت بیماری ضروری است. هر شهروند می‌تواند با دسترسی به نظام کارآمد این روند را رصد کرده و در صورت تصور خطا یا نارسایی در خدمات، امکان رسیدگی به شکایات برایش مفهوم باشد. متقابلا، حقوق و امنیت پزشک در ارائه این خدمات تضمین هستند. این به شرطی است که پزشک در مراحل مختلف روند تشخیص و درمان مبادرت به ضبط داستان بیماری و تهیه شرح حال مبسوط به بیمار را محترم شمارد. ما می‌توانیم الهام‌پذیر از تجارب دیگر کشورها برای بهبود و افزایش اعتماد بیمار نسبت به ساختار درمانی باشیم. به‌عنوان مثال، در سال ۲۰۰۴ در کشور فرانسه لایحه‌ای تحت عنوان برنامه «سرطان» حاوی ۱۰۱ ماده قانونی، رویکرد نسبت به درمان بیماران مبتلا به سرطان را بازتعریف کرد تا حق بیمار مبتلا به سرطان، صلاحیت پزشک و کارگاه درمانی و وظایف ایشان در ارائه خدمات قانون‌مند شود. طبق این لایحه، برای اولین بار تکالیف پزشک و کارگاه درمانی نسبت به اتخاذ تصمیمات درمانی منظم شده و حق بیمار مبتلا به سرطان مبنی بر بهره‌وری از تمام زمینه‌های تخصصی (تشخیصی، رادیولوژی، جراحی، گونه‌گونه‌ای دارویی) طوری تضمین شده است که کیفیت تشخیص و درمان هدف اصلی پزشک و ساختار درمانی بوده و عدالت میان بیماران محفوظ بماند.

یکی از این اصول، مربوط به سیاست‌های پیشگیری از سرطان‌های رایج است. یعنی دولت وظیفه دارد اهمیت پیشگیری از بیماری‌های سرطانی را به شهروندان تفهیم کند تا با مشارکت خود تلاشی از طریق پیشگیری برای مهار این معضل فراهم شود. این تفهیم از کانال‌های رسمی و به کمک برنامه‌های آموزشی و همراهی پزشکان و سایر کارورزان سیستم بهداشت و درمان انجام می‌شود. البته در صورت لزوم از حمایت مدارس و دانشگاه‌های فوق‌تخصصی و حتی شرکت‌های بیمه یاری گرفته می‌شود.

لایحه قانونی با ذکر جزئیات لازم و مختلف، روند پیشگیری از سرطان‌های رایج در کشور، غربالگری، تعریف حدود و فرایند پروژه‌های تحقیقاتی، ترتیب شورای پزشکی چندتخصصی در کارگاه درمانی و تعیین پزشک مرجع و... را وظیفه مسئولان دانسته و آن را به‌عنوان تکلیف به ساختارهای درمانی تخصصی تحمیل می‌کند. تهیه شرح حال مبسوط از این روند شورایی بر عهده پزشک و نه بیمار است. اهدای نتیجه آزمایشات مقدماتی بدون همراهی توجیهی و تفهیمی ارزش حقوق بارز ندارند. وظیفه دولت هم نظارت بر روند تفهیم بیمار و اطلاع‌رسانی نسبت به حدود وظایف متخصصان است.

*** دکتر سبحانی در این یادداشت‌ها به رابطه بیمار و پزشک می‌پردازند.**

روان‌خوانی

امکان افزایش اعتیاد پس از جنگ

زمزمه آغاز دوباره جنگ در شبکه‌های اجتماعی افزایش یافته است. در این میان عوارض بعد از جنگ جزء دغدغه‌های بسیاری است. حالا یکی از متخصصان بر نکته دیگری انگشت گذاشته و درباره افزایش اعتیاد پس از جنگ هشدار داده و تأکید کرده است: «پیامدهای روانی جنگ می‌تواند در آینده خطر اعتیاد را افزایش دهد». دکتر مهران ضرغامی، دبیر علمی نوزدهمین کنگره دانش اعتیاد با اشاره به شرایط خاص ناشی از جنگ و دشواری‌های اقتصادی به ایسنا گفت: «با توجه به شرایط جامعه که با دو مسئله اساسی جنگ و بی‌ثباتی مواجه است، تصمیم گرفتیم توجه بیشتری به پیامدهای روان‌شناختی این شرایط داشته باشیم. شاید مناسب‌ترین تعبیر برای آنچه امروز با آن مواجه هستیم، «تروما» باشد. ما بمب‌ها را دیده‌ایم، اما حتی افرادی که مستقیماً در معرض انفجار قرار نگرفته‌اند، ممکن است همچنان در انتظار وقوع آن باشند. اگر از امروز برای پیامدهای این شرایط فکری نکنیم، در آینده با مشکلات به‌مراتب بیشتری مواجه خواهیم شد». ضرغامی با اشاره به پیامدهای روانی شرایط ناامن و بی‌ثبات، اظهار کرد: «احساس ناامنی، اضطراب، بی‌خوابی و مشکلات روانی ناشی از این شرایط، در کنار مشکلات اقتصادی که جامعه با آنها دست‌وپنجه نرم می‌کند، می‌توانند افراد را به سمت راهکارهایی برای تسکین سریع و کوتاه‌مدت رنج و فشار روانی سوق دهند. مصرف مواد یکی از پدیده‌هایی است که مطالعات علمی بارها به ارتباط آن با عوامل استرس‌زا و مشکلات روان‌شناختی پرداخته‌اند». وی ادامه داد: «اگرچه نمی‌توان برای همه افراد یک مسیر یکسان در نظر گرفت، اما شواهد علمی نشان می‌دهند عوامل استرس‌زا می‌توانند در آسیب‌پذیری افراد در برابر مشکلات روانی و به‌تبع آن، اعتیاد نقش داشته باشند. نکته مهم این است که پیامدهای عوامل استرس‌زا لزوماً به همان دوره‌ای که فرد آنها را تجربه می‌کند، محدود نمی‌شوند و ممکن است آثار آنها در سال‌های بعد نیز آشکار شود». این متخصص با اشاره به برخی شواهد درباره انتقال بین‌نسلی آثار استرس افزود: «شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد پیامدهای برخی عوامل استرس‌زا ممکن است به نسل‌های بعدی نیز منتقل شود. بر این اساس، حتی افرادی که هنوز متولد نشده‌اند، ممکن است تحت تأثیر شرایط و تجربه‌های والدین خود قرار گیرند و پس از تولد، در مقایسه با دیگران، آسیب‌پذیری بیشتری در برابر برخی مشکلات روانی داشته باشند».

خبرخوانی

فیلیمومدرسه برای ادامه تحصیل دختران آذربایجان رایگان شد

فرصت ادامه تحصیل رایگان برای دختران آذربایجانی محروم از حضور در مدرسه فراهم شد

امکان دسترسی دختران محروم از تحصیل کشور آذربایجان، توسط معلم هوش مصنوعی یک مدرسه آنلاین، فراهم شد. هم‌زمان با ایجاد محدودیت حضور برخی از دانش‌آموزان دختر در مدارس کشور آذربایجان، پلتفرم فیلیمومدرسه امکان ادامه تحصیل برای این گروه از دختران دانش‌آموز را فراهم کرد. بر اساس این طرح جدید، تمامی دروس در همه مقاطع تحصیلی (۴ سال ابتدایی، ۵ سال متوسطه اول و ۲ سال متوسطه دوم) به زبان آذربایجانی از طریق دستیار هوش مصنوعی این مدرسه، در اختیار دانش‌آموزان این کشور قرار گرفته و فرصت مرور و آموزش دروس را از این مسیر برای آنها ایجاد کرده است. این امکان با شعار «راه مدرسه را می‌شود بست، راه یادگیری را نه» به صورت رایگان و با دسترسی بدون محدودیت در اختیار دانش‌آموزان قرار گرفته تا در راستای تحقق موضوع عدالت آموزشی، تمام افراد محروم‌شده از تحصیل بتوانند مسیر آموزش خود را به نحوی ادامه دهند. این پلتفرم چند سال قبل نیز طرح آموزش رایگان برای دختران افغانستانی محروم از مدرسه را اجرا و با استقبال مردم این کشور همسایه مواجه شد.

